

Становище молоді в Україні: виклики та адаптація в умовах воєнного стану — відбулися слухання у Комітеті з питань молоді і спорту

4.5.2026 - Прес-служба Апарату Верховної Ради України | Verkhovna Rada Ukrainy

30 квітня у Комітеті з питань молоді і спорту відбулися комітетські слухання на тему «Становище молоді в Україні: виклики та адаптація в умовах воєнного стану». Захід пройшов у змішаному форматі під головуванням голови Комітету Андрія Кожем'якіна.

Голова Комітету наголосив, що попри всі виклики воєнного часу, питання молодіжної політики не може відкладатися. Молодь, яка вже сьогодні захищає країну та підтримує її на волонтерських засадах, у майбутньому стане рушійною силою відбудови й реформування держави.

У вступному слові Андрій Кожем'якін нагадав, що з моменту ухвалення Декларації Верховної Ради України «Про загальні засади державної молодіжної політики в Україні» у Парламенті сформувалася традиція підготовки щорічної доповіді про становище молоді та проведення щорічних слухань для її обговорення. За його словами, це важливий інструмент для аналізу викликів, з якими стикається молодь, а також для напрацювання рішень з урахуванням її позиції.

Міністр молоді та спорту України Матвій Бідний у своєму виступі зазначив, що останнім часом у сфері молодіжної політики відбулися суттєві зміни: внесено зміни до профільного законодавства, затверджено Державну цільову соціальну програму «Молодь України: покоління стійкості - 2030», розпочав роботу Український молодіжний фонд. Також створено Національну раду з питань молоді, розширюється мережа молодіжних рад, підготовлено проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку надання державної підтримки молодіжним та дитячим громадським об'єднанням шляхом надання бюджетних грантів як інституційної підтримки за рахунок коштів державного бюджету».

За словами Міністра, українська молодь щодня демонструє світові феномен справжньої сили – служить у Збройних Силах, займається волонтерською діяльністю, допомагає внутрішньо переміщеним особам і підтримує ветеранів. Попри цю стійкість, молодь відчуває потужний тиск війни – психологічний, міграційний, у питаннях зайнятості та самореалізації.

Матвій Бідний підкреслив, що завдання держави – зробити все можливе, аби цей період став не лише випробуванням, а й поштовхом до посилення молодіжної політики, яка створить реальні можливості для розвитку і самореалізації молоді.

Співголова Ради з питань молоді при Президентіві України Олександр Санченко також наголосив на важливості розвитку молодіжної політики, зокрема через посилення роботи молодіжних рад на національному та місцевому рівнях, а також розширення мережі молодіжних просторів і центрів навіть в умовах воєнного стану.

Заступниця Міністра молоді та спорту Уляна Токарева представила учасникам слухань у Комітеті ключові висновки щорічної доповіді про становище молоді під час військової агресії в Україні за підсумками 2022-2025 років. Вона звернула увагу на суттєві демографічні зміни: чисельність молоді в Україні скоротилася майже вдвічі, а також на посилення міграційних процесів – значна частина молодих українців перебуває за кордоном, і дедалі менше з них планують повернення. Окремо вона зупинилася на соціальному самопочутті молоді: попри складні умови, більшість позитивно оцінює своє фізичне здоров'я, тоді як ментальний стан залишається більш вразливим. При цьому, освіта і працевлаштування залишаються ключовими запитами, а прагнення до підприємництва часто стримується фінансовими та безпековими викликами.

За словами Уляни Токаревої, попри війну зростає громадська активність молоді, посилюється волонтерський рух, розширюється мережа молодіжних рад. Це свідчить про готовність молодих людей брати участь у житті громад і відповідати за майбутнє країни, тому важливо й надалі розширювати можливості для залучення молоді до молодіжної політики та ініціатив.

Голова підкомітету з питань державної молодіжної політики Комітету Ірина Борзова окреслила ключові питання вдосконалення молодіжної політики з урахуванням досліджень становища молоді. Вона окремо наголосила на ролі молоді у захисті держави, підкресливши, що тисячі молодих українців сьогодні боронять незалежність України, а серед лауреатів парламентської премії за внесок молоді переважають військовослужбовці. Наголошено на необхідності підтримки молодих ветеранів – їхньої психологічної реабілітації, соціальної адаптації та залучення до молодіжної політики.

Водночас голова підкомітету звернула увагу на стрімке скорочення чисельності молоді та посилення міграційних процесів, що створює ризики втрати людського капіталу. Серед причин, за її словами, зокрема складні умови доступу до освіти, що можуть підштовхувати молодь до навчання за кордоном і послаблювати її зв'язок з Україною.

Серед пріоритетів молодіжної політики Ірина Борзова виокремила створення реальних умов для самореалізації молоді, зокрема у сфері освіти, працевлаштування, житла та розвитку потенціалу. За її словами, саме наявність перспектив і відчуття підтримки з боку держави є ключовими для повернення молоді з-за кордону та її інтеграції в українське суспільство.

Під час слухань у Комітеті із співповіддю також виступив член наглядової ради Громадської спілки «Національне українське молодіжне об'єднання» Олег Слабоспицький, який представив результати дослідження про інтереси та громадську активність молоді в Україні. Він звернув увагу, що рівень участі молоді у громадській діяльності та волонтерстві залишається обмеженим, а активні формати дозвілля – менш популярними. Водночас молодь частіше долучається до неформальних ініціатив через локальні спільноти та соціальні мережі, тоді як інституційні інструменти, зокрема молодіжні центри, поки не охоплюють широку аудиторію. Окремо він порушив питання розвитку публічних просторів і міграційних настроїв молоді.

Заступник Міністра у справах ветеранів України Руслан Приходько своєю чергою наголосив, що ветеранська політика є стратегічним напрямом, зокрема у частині відновлення людського капіталу та запобігання відтоку молоді з України. Він підкреслив пріоритетність програм психологічної реабілітації, освіти та підтримки ветеранів, а також важливість ширшого залучення молоді до взаємодії з ветеранською спільнотою.

Досвідом роботи з молоддю на місцевому рівні поділилася начальниця управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей Тернопільської міської ради Христина Білінська. За її словами, у Тернопільській громаді впроваджено комплексні програми розвитку та механізми

залучення молоді до ухвалення рішень. Вона відзначила розвиток молодіжної інфраструктури – від молодіжної ради, стажувань і освітніх програм до волонтерських ініціатив, профорієнтаційного центру та заходів із підтримки національної ідентичності й ветеранської політики.

До обговорення також долучилася Софія Пишнева, аналітикиня з питань розвитку молоді, політик та розбудови партнерства, ПРООН в Україні, яка наголосила на важливості міжсекторальної взаємодії та необхідності активнішого залучення молодих ветеранів. Вона звернула увагу на розвиток програми «ВідНОВА:UA» та роль місцевих бюджетів у її підтримці, а також підтвердила готовність до подальшої співпраці.

На слуханнях у Комітеті також виступила Марія Белла Бейгель, членкиня Національної ради з питань молоді та завідувачка Молодіжного хабу «ЛІТЕРА» у Харкові, порушивши питання офіційного працевлаштування молодіжних працівників та запропонувавши створення спільного аналітичного центру для розвитку молодіжної політики.

Заступник голови Комітету з питань молоді і спорту, голова підкомітету з питань національно-патріотичного виховання Василь Мокан наголосив на важливості підтримки молоді, яка залишається в Україні, та розширенні інструментів її реального залучення до ухвалення рішень. Він також акцентував увагу на проблемах у сфері освіти й житла, а також на ризиках впливу ворожих спецслужб на молодь.

Окрім цього, своїми напрацюваннями, баченням та практичним досвідом роботи з молоддю поділилися інші учасники слухань, окресливши актуальні виклики молодіжної політики: Олена Біланіна, голова Громадської спілки «Національна молодіжна рада України», зосередила увагу на міграційних настроях молоді та питаннях ментального здоров'я; Микола Марчук, голова правління Державної спеціалізованої фінансової установи «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву», поінформував про діючі програми забезпечення молоді житлом; Оксана Личковська, секретар головного муфтія України при духовному управлінні мусульман України ДУМА «Умма», розповіла про реалізацію молодіжної політики на перетині культури, релігії та освіти; Юрій Єленіч, начальник Управління політики національного спротиву Міністерства оборони України, наголосив на важливості залучення молоді до національного спротиву та військово-патріотичного виховання; Діана Антонюк, заступниця голови Білицького відокремленого підрозділу ГО «Всеукраїнський громадський дитячий рух «Школа безпеки» у Полтавській області, акцентувала на актуальності формування культури безпеки життєдіяльності та навичкам щодо дій у надзвичайних ситуаціях; Микола Кобиця, директор Українського молодіжного фонду, представив результати роботи Фонду та розвиток програм грантової підтримки молоді.

На слуханнях у Комітеті також виступили: Христина Словік, в.о. Голови Правління ГО «Українська Асоціація Молодіжних Рад»; Марія ГЕЙНРИХ, керівниця відділу «Проектний» Відокремленого підрозділу громадської спілки Національна молодіжна рада України «Київська міська молодіжна Рада»; Ілля Точений, член Національної ради з питань молоді при Кабінеті Міністрів України; Георгій Пазій, голова Молодіжної ради при Голові Верховної Ради України; Юлія Бондаренко, координаторка Волонтерської Платформи та молодіжних програм в ГО «Українська Волонтерська Служба»; Віктор Сіпеев, голова Молодіжної громадської організації «Молодіжна ініціатива міст»; Максим Сібілев, адвокат, регіональний представник Молодіжного комітету NextGen НААУ у Луганській області.

Учасники заходу зійшлися на думці, що в умовах війни молодіжна політика потребує посиленої

координації, практичних інструментів підтримки та ширшого залучення молоді до ухвалення рішень. Усі зауваження та пропозиції, висловлені під час слухань, Комітет з питань молоді і спорту врахує під час доопрацювання проєкту Рекомендацій та затвердить на своєму засіданні.

У слуханнях у Комітеті взяли участь члени Комітету Василь Мокан, Ірина Борзова, Георгій Мазурашу, народний депутат України Олександр Санченко, Міністр молоді та спорту України Матвій Бідний, заступник Міністра молоді та спорту Уляна Токарева, заступник Міністра у справах ветеранів України Руслан Приходько, а також представники центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, міжнародних організацій, Українського молодіжного фонду, молодіжних рад, молодіжних і дитячих громадських об'єднань.

Відеозапис заходу доступний за посиланням.

https://www.rada.gov.ua/news/news_kom/272600.html